

DRUŠTVO ASOCIACIJA

—društvo nevladnih organizacij in posameznikov na področju kulture

PISARNA

Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ

Metelkova 6, 1000 Ljubljana

+386 (0)1 4341 244

+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si

www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA

38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA

1768875

TRR

SI56 61000 0014575 664

Vlada Republike Slovenije

Gregorčičeva 20–25
1000 Ljubljana

Ministrstvo za lokalno samoupravo, kohezijo in regionalni razvoj

Ulica Vita Kraigherja 5
2000 Maribor

Ministrstvo za kulturo

Maistrova ulica 10
1000 Ljubljana

Ministrstvo za finance

Župančičeva ulica 3
1000 Ljubljana

Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve

Prešernova cesta 25
1000 Ljubljana

Ministrstvo za notranje zadeve in javno upravo

Tržaška cesta 21
1000 Ljubljana

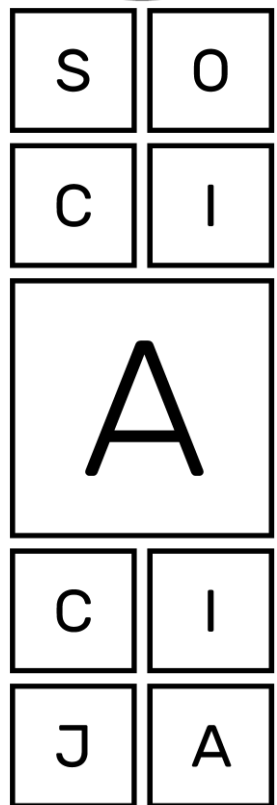
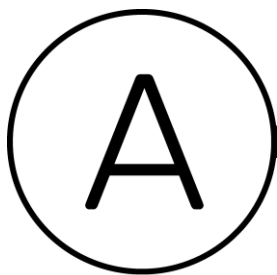
Ljubljana, 5. oktober 2026

Odziv na Strateška izhodišča Republike Slovenije za pripravo programov v okviru Večletnega finančnega okvira Evropske unije 2028–2034

Spoštovani,

podpisane organizacije smo pregledale **Strateška izhodišča Republike Slovenije za pripravo programov v okviru Večletnega finančnega okvira Evropske unije 2028–2034¹**, ki jih je Ministrstvo za lokalno samoupravo,

¹ Ministrstvo za lokalno samoupravo, kohezijo in regionalni razvoj, *Strateška izhodišča Republike Slovenije za pripravo programov v okviru Večletnega finančnega okvira Evropske unije 2028–2034*, gradivo v obravnavi Vlade Republike Slovenije, objavljeno 30. septembra 2026. <https://www.gov.si/drzavni-organi/vlada/seje-vlade/gradiva-v-obravnavi/show/14316/>

kohezijo in regionalni razvoj 30. septembra 2026 predložilo v obravnavo Vladi Republike Slovenije.

Pozdravljamo zgodnji začetek priprav na novo programsko obdobje in usmeritev, po kateri naj Slovenija pri programiranju najprej opredeli razvojne potrebe, cilje in pričakovane rezultate ter na tej podlagi oblikuje ukrepe in finančne alokacije. Prav tako pozdravljamo poudarek na povečanju sposobnosti slovenskih subjektov za sodelovanje v centraliziranih programih Evropske unije ter na zagotavljanju sinergij in komplementarnosti med evropskimi in nacionalnimi viri.²

Menimo pa, da je treba v nadaljnji pripravi slovenskih izhodišč in programov **jasneje opredeliti mesto kulture ter kulturnih in ustvarjalnih sektorjev**. To je pomembno tudi z vidika že sprejete Resolucije o nacionalnem programu za kulturo 2024–2031 (ReNPK 24–31), ki povezovanje kulture z drugimi resornimi politikami postavlja v ospredje nacionalne kulturne politike ter izrecno določa, da so ukrepi na področju kulture predvideni tudi v naslednjem večletnem finančnem okviru EU.³

1. AgoraEU naj bo ustrezno umeščena med strateško pomembne programe za Slovenijo

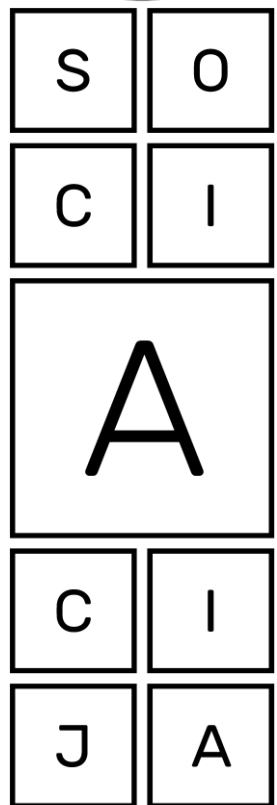
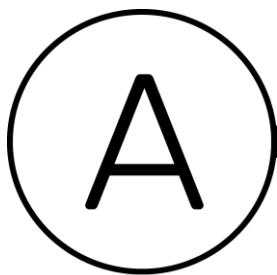
Strateška izhodišča v predstavitvi predloga novega VFO navajajo tudi program **AgoraEU**, ki je skupaj z Erasmus+ umeščen na področje izobraževanja in demokratičnih vrednot. Ko dokument v nadaljevanju opredeli sedem programov, ki so glede na predlagano strukturo novega VFO za Slovenijo ključni, pa AgoraEU med njimi ni, medtem ko je Erasmus+ izrecno vključen.⁴

Menimo, da je takšno umestitev treba ponovno premisliti. Program Ustvarjalna Evropa je v sedanjem finančnem obdobju za slovenski kulturni in ustvarjalni sektor pomemben vir evropskega financiranja, mednarodnega povezovanja, mobilnosti ter razvoja in kroženja kulturnih in avdiovizualnih vsebin. Samo na razpisu Evropski projekti sodelovanja 2025 je bilo podprtih 15 projektov s slovensko udeležbo, v katerih je 14 slovenskih organizacij kot

² Prav tam. Strateška izhodišča določajo pristop, po katerem se najprej opredelijo razvojne potrebe, cilji in pričakovani rezultati ter nato ukrepi in finančne alokacije; med ključnimi nalogami izpostavljajo tudi povečanje sposobnosti slovenskih subjektov za sodelovanje v centraliziranih programih EU ter zagotavljanje sinergij in komplementarnosti med instrumenti.

³ Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2024–2031 (ReNPK 24–31), Uradni list RS, št. 61/2024, poglavje *Viri financiranja*. Resolucija določa, da se ukrepi poleg državnega proračuna financirajo tudi iz evropske kohezijske politike, drugih evropskih skladov in mednarodnih programov ter da so ukrepi na področju kulture predvideni tudi v naslednjem večletnem finančnem okviru EU. https://www.uradni-list.si/_pdf/2024/Ur/u2024061.pdf

⁴ Strateška izhodišča Republike Slovenije za pripravo programov v okviru VFO EU 2028–2034, poglavje o strukturi prihodnjega VFO in poglavje *Ključna področja VFO 2028–2034 za Slovenijo*. Dokument med sedmimi za Slovenijo ključnimi programi navaja NRP, Interreg, Evropski sklad za konkurenčnost, Obzorje Evropa, Instrument za povezovanje Evrope, Erasmus+ in Globalno Evrope.

vodja ali partner pridobilo 1,1 milijona evrov podpore EU in vzpostavilo 77 mednarodnih povezav s 26 evropskimi državami.⁵

Takšna uspešnost je pomembna tudi z vidika temeljne finančne usmeritve samih strateških izhodišč. Dokument ugotavlja, da bo ob predvidenih slovenskih vplačilih v proračun EU in obsegu nacionalne ovojnice za prihodnji finančni položaj Slovenije vse pomembnejša njena sposobnost uspešnega vključevanja v centralizirane programe EU. Med strateškimi nalogami zato izrecno določa povečanje sposobnosti slovenskih subjektov za sodelovanje v projektih, financiranih iz teh programov.⁶ Ustrezno financiranje teh programov je zato tudi neposreden pogoj za uresničevanje cilja Republike Slovenije, da poveča uspešnost slovenskih prijaviteljev pri pridobivanju sredstev iz centraliziranih programov EU.

Kulturne in ustvarjalne organizacije so na tem področju že uspešne in mednarodno vpete. Zato predlagamo, da **Republika Slovenija AgoraEU ustrezno umesti med strateško pomembne centralizirane programe za Slovenijo** ter se v nadaljnjih pogajanjih o VFO 2028–2034 zavzema za finančno močan program, ki bo zagotavljal ustrezne pogoje za nadaljnje uspešno vključevanje slovenskih kulturnih in ustvarjalnih organizacij v evropsko sodelovanje.

2. Kulturo je treba vključiti tudi v pripravo Načrta za nacionalna in regionalna partnerstva

Vprašanje položaja kulture v prihodnjem VFO se ne konča pri AgoraEU in centraliziranih programih. Strateška izhodišča predvidevajo pripravo enotnega Načrta za nacionalna in regionalna partnerstva (NRP) ter določajo, da se pri programiranju najprej opredelijo razvojne potrebe, cilji in pričakovani rezultati, nato pa na tej podlagi ukrepi in finančne alokacije.⁷

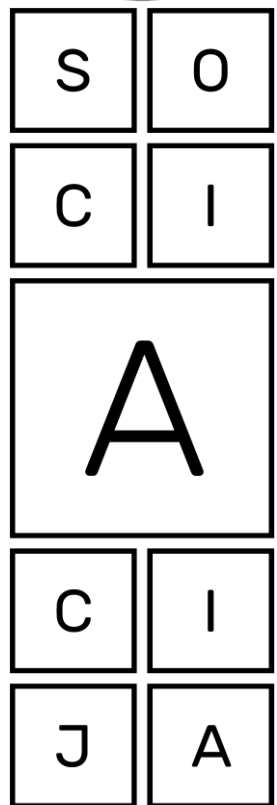
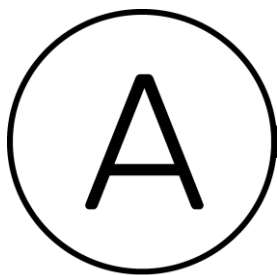
Prav v tej zgodnji fazi je zato treba zagotoviti, da bodo med razvojnimi potrebami in cilji ustrezno prepoznani tudi kultura ter kulturni in ustvarjalni sektorji.

Za to že obstaja jasna nacionalna strateška podlaga. ReNPK 24–31 določa, da

⁵ Center Ustvarjalna Evropa v Sloveniji, *Rezultati razpisa Evropski projekti sodelovanja 2025 za Slovenijo*, 15. april 2026. <https://ced-slovenija.eu/rezultati-razpisa-evropski-projekti-sodelovanja-2025-za-slovenijo/>. Glej tudi: Društvo Asociacija, Zavod Motovila, Društvo slovenskega animiranega filma in Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev, *Poziv k ohranitvi sredstev programa Ustvarjalna Evropa v proračunu EU za leto 2027*, 2. oktober 2026. <https://www.asociacija.si/si/2026/10/02/pozivamo-k-ohranitvi-sredstev-za-ustvarjalno-evropo-v-letu-2027/>

⁶ Strateška izhodišča Republike Slovenije za pripravo programov v okviru VFO EU 2028–2034. Dokument predvideva približno 9 milijard evrov slovenskih vplačil v proračun EU v obdobju 2028–2034 in okvirno nacionalno ovojnico v višini približno 5,4 milijarde evrov ter zato poudarja pomen uspešnega vključevanja slovenskih subjektov v centralizirane programe EU.

⁷ Prav tam, poglavje o načelih programiranja NRP

se ukrepi na področju kulture poleg državnega proračuna financirajo tudi iz evropske kohezijske politike, drugih evropskih skladov in mednarodnih programov. Še pomembneje, resolucija izrecno določa, da so ukrepi na področju kulture predvideni tudi v naslednjem večletnem finančnem okviru EU ter da si bo Ministrstvo za kulturo »v prihodnjem obdobju kohezijske politike prizadevalo za oblikovanje samostojnega cilja na področju kulture«.⁸ ReNPK kulturo obenem opredeljuje izrazito medsektorsko. Njen tretji strateški steber, Kultura za trajnostno prihodnost, kulturo povezuje z drugimi resorji in razvojnimi cilji, med drugim z zdravjem in dobrim počutjem, trajnostnimi mesti in skupnostmi ter zmanjševanjem neenakosti. Kulturni dediščini pripisuje tudi pomembno vlogo pri regionalno in prostorsko uravnoteženem ter trajnostnem razvoju.⁹

Predlagamo zato, da se pri pripravi Načrta za nacionalna in regionalna partnerstva **kultura ter kulturni in ustvarjalni sektorji vključijo med relevantna razvojna področja**, z jasno opredeljenimi razvojnimi potrebami, cilji, ukrepi in kazalniki, pri tem pa se upošteva tudi že sprejeta zaveza ReNPK 24–31 glede samostojnega cilja na področju kulture v prihodnjem obdobju kohezijske politike. Posebno pozornost je smiselno nameniti njihovem prispevku k področjem, na katerih je razvojni učinek kulture že prepoznan v nacionalnih strateških dokumentih: skladnemu regionalnemu in lokalnemu razvoju, dostopnosti kulture, socialni in teritorialni koheziji, inovacijam, razvoju znanj, demokratični odpornosti, kakovosti življenjskega okolja, kulturni dediščini, zdravju in dobremu počutju, zmanjševanju neenakosti ter mednarodnemu sodelovanju.

3. Večja uspešnost v centraliziranih programih zahteva tudi stabilne nacionalne podporne mehanizme

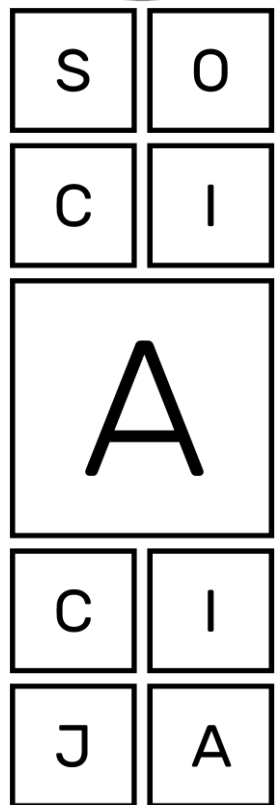
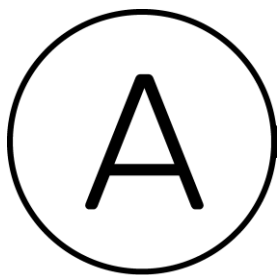
Posebej pozdravljamo ugotovitev strateških izhodišč, da mora Slovenija povečati sposobnost svojih subjektov za sodelovanje v projektih centraliziranih programov EU ter zagotoviti boljše povezovanje, sinergije in komplementarnost evropskih in nacionalnih virov. Dokument namreč predvideva tudi pripravo matrike skladnosti, sinergij in dopolnjevanja med NRP in centraliziranimi instrumenti EU ter koordinacijo evropskih programov z drugimi, tudi nacionalnimi viri financiranja.¹⁰

Vendar uspešnost slovenskih prijaviteljev ni odvisna samo od kakovosti

⁸ ReNPK 24–31, poglavje *Viri financiranja*: »V prihodnjem obdobju kohezijske politike si bo ministrstvo prizadevalo za oblikovanje samostojnega cilja na področju kulture.«

⁹ ReNPK 24–31, zlasti steber *Kultura za trajnostno prihodnost* ter cilj *Skrb za kulturno dediščino*. Resolucija kulturo povezuje z zdravjem in dobrim počutjem, trajnostnimi mesti, naselji in skupnostmi ter zmanjševanjem neenakosti, kulturni dediščini pa pripisuje pomen za regionalno in prostorsko uravnotežen ter trajnostni razvoj.

¹⁰ Strateška izhodišča Republike Slovenije za pripravo programov v okviru VFO EU 2028–2034, poglavja o programiranju in predlagani organizacijski strukturi priprave NRP.

projektne ideje, temveč tudi od ustreznosti podpornega okolja. Organizacije za uspešno pridobivanje in izvajanje evropskih projektov potrebujejo ustrezne razvojne in administrativne kapacitete, dostop do informacij in strokovne podpore ter stabilne možnosti nacionalnega sofinanciranja in, kjer je potrebno, predfinanciranja projektov.

Na pomen takšnega podpornega okolja so Društvo Asociacija, Zavod Motovila in Društvo slovenskega animiranega filma nedavno opozorili tudi ob predlaganem posegu v sistemski vir financiranja Sklada za razvoj nevladnih organizacij.¹¹ Prek tega mehanizma Republika Slovenija med drugim zagotavlja horizontalno nacionalno sofinanciranje projektov nevladnih organizacij, uspešnih na razpisih EU in finančnih mehanizmov EFTA. Podatki o dosedanjem izvajanju tega mehanizma kažejo tudi njegov finančni vzvod. Po podatkih Centra za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij (CNVOS) je bilo iz Sklada za razvoj NVO doslej 16,1 milijona evrov namenjenih sofinanciranju evropskih projektov, slovenske nevladne organizacije pa so s temi projekti pridobile približno 79 milijonov evrov evropskih sredstev.¹² Na javnem pozivu za leto 2025 pa je bilo za sofinanciranje evropskih projektov izbranih 71 organizacij v skupni vrednosti 2.725.303,18 evra.¹³

Če želi Slovenija v prihodnjem VFO povečati obseg sredstev, ki jih slovenski subjekti pridobijo iz centraliziranih programov, mora temu cilju slediti tudi **stabilen in predvidljiv nacionalni sistem podpore za pripravo, sofinanciranje in izvajanje evropskih projektov**. Ohranjanje oziroma zagotovitev ustreznega naslednika obstoječih horizontalnih podpornih mehanizmov je zato smiselno obravnavati kot sestavni del slovenske strategije za uspešno sodelovanje v prihodnjem VFO in ne zgolj kot vprašanje financiranja posameznega sektorja.

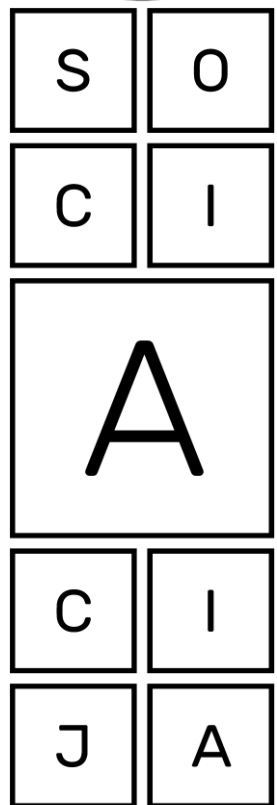
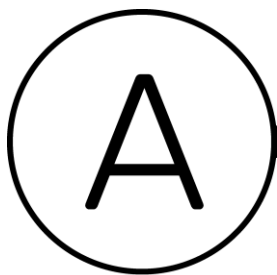
4. Kulturni in ustvarjalni sektor je treba v proces programiranja vključiti dovolj zgodaj

Strateška izhodišča za zadnje četrletje 2026 že predvidevajo odločanje o

¹¹ Društvo Asociacija, Zavod Motovila in Društvo slovenskega animiranega filma, *Poziv Vladi RS: ohranite razvojne funkcije Sklada za razvoj nevladnih organizacij*, 21. september 2026. Organizacije smo opozorile zlasti na pomen Sklada za zagotavljanje nacionalnega sofinanciranja evropskih projektov nevladnih organizacij ter na posledice posega v ta mehanizem za sposobnost slovenskih organizacij za pridobivanje in izvajanje evropskih projektov. <https://www.asociacija.si/si/2026/09/21/poziv-vladi-ohranite-razvojne-funkcije-sklada-za-nvo/>

¹² Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij – CNVOS, *Sklad za NVO: kratek uvod za nove ministre*, 2026. Po podatkih CNVOS je bilo iz Sklada doslej skupaj razdeljenih 68.927.429,39 evra, od tega 16,1 milijona evrov za sofinanciranje evropskih projektov; podprte organizacije so pridobile 79 milijonov evrov evropskih sredstev. <https://cnvos.si/novice/4057/sklad-za-nvo-kratek-uvod-za-nove-ministre/>

¹³ Ministrstvo za javno upravo, *Znani so prejemniki sredstev za sofinanciranje evropskih projektov nevladnih organizacij*, 25. februar 2026. Na javnem pozivu za leto 2025 je bilo za sofinanciranje projektov, izbranih na razpisih EU oziroma finančnih mehanizmov EFTA, izbranih 71 organizacij v skupni vrednosti 2.725.303,18 evra. <https://www.gov.si/novice/2026-02-25-znani-so-prejemniki-sredstev-za-sofinanciranje-evropskih-projektov-nevladnih-organizacij/>

ključnih strateških podlagah, pripravo izhodišč za programiranje in prihodnjo izvedbeno strukturo, medtem ko je začetek priprave NRP po načelu partnerstva in usklajevanje s ključnimi deležniki predvideno v prvem četrtletju 2027.¹⁴

Pozdravljamo zavezo načelu partnerstva. Hkrati opozarjamo, da bodo nekatere temeljne usmeritve nastajale že pred formalnim začetkom naslednje faze programiranja. Ker prav zgodnja opredelitev razvojnih potreb in ciljev pomembno določa poznejše možnosti za oblikovanje ukrepov, je pomembno, da je kulturni in ustvarjalni sektor v proces vključen pravočasno. To je skladno tudi z ReNPK 24–31, ki povezovanje kulture z drugimi resornimi politikami postavlja med svoja temeljna izhodišča, kultura pa naj bi bila dolgoročno s trajnostnimi medsektorskimi povezavami umeščena med področja, ključna za razvoj družbe.¹⁵

Predlagamo zato, da Vlada Republike Slovenije in pristojna ministrstva v vseh fazah priprave VFO 2028–2034 zagotovijo **pravočasno in strukturirano vključevanje kulturnega in ustvarjalnega sektorja ter njegovih reprezentativnih in strokovnih organizacij** tako pri pripravi vsebin Načrta za nacionalna in regionalna partnerstva kot pri oblikovanju slovenskih interesov glede relevantnih centraliziranih programov EU.

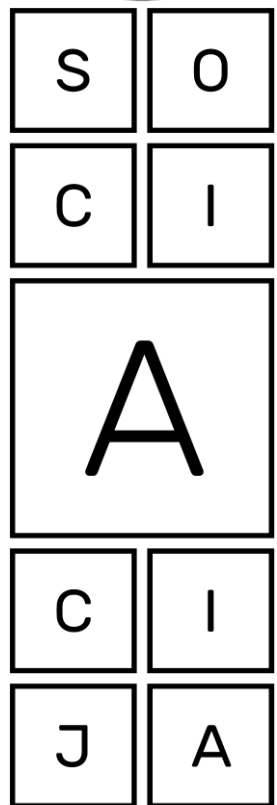
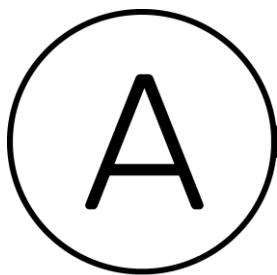
Predlogi podpisanih organizacij

Predlagamo, da se v nadaljnjih pripravah Republike Slovenije na VFO 2028–2034:

- **AgoraEU** ustrezno umesti med strateško pomembne centralizirane programe za Slovenijo in v pogajanjih zagotovi aktivno podporo ustreznemu financiranju kulture in kulturnih ter ustvarjalnih sektorjev;
- kultura in kulturni ter ustvarjalni sektorji ustrezno vključijo v opredeljevanje razvojnih potreb, ciljev, ukrepov in kazalnikov Načrta za nacionalna in regionalna partnerstva, pri čemer naj upošteva tudi zavezo ReNPK 24–31 glede samostojnega cilja na področju kulture v prihodnjem obdobju kohezijske politike;
- zagotovi stabilen nacionalni podporni okvir za uspešno sodelovanje slovenskih subjektov v centraliziranih programih EU, vključno z ustreznimi horizontalnimi mehanizmi nacionalnega sofinanciranja;

¹⁴ Strateška izhodišča Republike Slovenije za pripravo programov v okviru VFO EU 2028–2034, časovnica priprave: Q4 2026 in Q1 2027.

¹⁵ ReNPK 24–31, *Uvod in izhodišča ter Vizija kulture do leta 2050*. Resolucija v ospredje postavlja povezovanje kulture z drugimi resornimi politikami in predvideva njeno dolgoročno umeščanje v širše razvojne politike.

- zagotovi pravočasno in strukturirano vključevanje kulturnega in ustvarjalnega sektorja v nadaljnje programiranje VFO 2028–2034.

Pripravljeni smo pri nadaljnjem oblikovanju izhodišč sodelovati s podatki, izkušnjami kulturnega in ustvarjalnega sektorja in predlogi konkretnih razvojnih potreb ter ukrepov.

Menimo, da je začetek programiranja VFO 2028–2034 priložnost, da Slovenija kulturo že od začetka ustrezno umesti v svoje razvojne politike ter hkrati zagotovi pogoje, v katerih bodo slovenske kulturne in ustvarjalne organizacije lahko uspešno konkurirale za evropska sredstva.

Za dodatna pojasnila in informacije ostajamo na voljo.

Lep pozdrav,

Društvo Asociacija

Zavod Motovila

Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev

Društvo slovenskih književnih prevajalcev

Društvo slovenskih pisateljev

Skupnost muzejev Slovenije